

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО КОМПЛЕКСУ «ДИТЯЧИЙ САДОК – ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

Анотація. Стаття розглядає навчально-виховний комплекс як архітектурну споруду в комплексі з територією, з планувальною структурою самої споруди на ділянці та правильне розташування комплексу з ігровими та загальними майданчиками.

Ключові слова: споруда, будівля, комплекс територія, ділянка, майданчик.

Генеральний план комплексу повинен враховувати оточуюче природне та архітектурне середовище, визначати роль і місце навчальних закладів в оточуючій забудові, вирішувати головні й другорядні під'їзди до парадної та господарської зони, місце знаходження ігрових і спортивних майданчиків, благоустрою тощо.

Вхід на ділянку комплексу бажано створювати в зоні головного фасаду неподалік від стоянки громадського транспорту. Групові приміщення повинні мати взаємозв'язок з ігровими майданчиками. Будинки НВК розташовуються не ближче 25 м від червоної лінії. По периметру земельної ділянки навчального комплексу слід передбачити захисну зелену смугу (дерева, кущі, газон) завширшки не менш ніж 1,5 м, а з боку вулиць – не менш ніж 3 м (див.рис.1). Ширина проїздів навколо початкової школи і дитячого садка повинна бути не менш ніж 3,5 м.

Територію навчально-виховного комплексу рекомендується розділяти на три взаємопов'язані ділянки для розташування відповідно будинків та споруд дитячого дошкільного закладу, початкової школи та спільних об'єктів кооперованого використання.

На земельній ділянці навчально-виховного комплексу слід передбачати:

- зону забудови (з навчальною зоною і з зоною групових універсальних осередків);
- фізкультурно-спортивна (спортивно-ігрова) зона;
- зону ігрових майданчиків;
- майданчик юних натуралістів;
- навчально-виробничий майданчик;

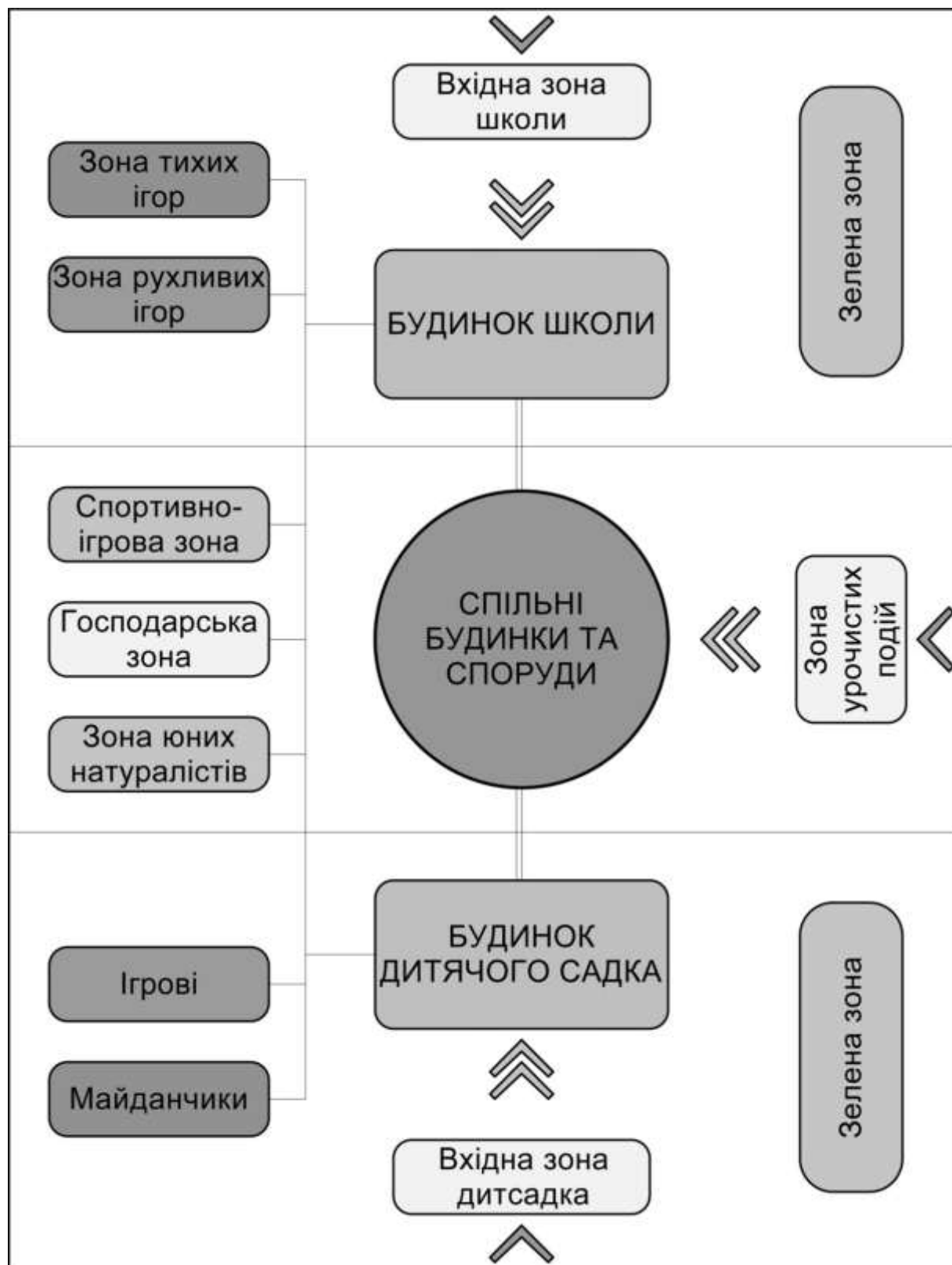

Рис.1. Схема функціонально зонування території НВК.

- навчально-дослідний майданчик;
- класи на свіжому повітрі;
- зону відпочинку;
- господарську зону.

Навчальна зона – це зона, де розташовуються навчальні корпуси НВК, повинна бути наближена до основних входів та під'їздів і раціонально зв'язана з іншими функціональними зонами.

Фізкультурно-спортивна зона включає криті та відкриті спортивні споруди та майданчики початкової школи і дитячого садка. Фізкультурно-спортивну зону належить розташовувати суміжно з навчальною зоною, але не з боку вікон приміщень початкових класів будинків шкіл. На фізкультурному майданчику для занять дошкільних груп повинні бути передбаченими: місце для гімнастичних снарядів, бігова доріжка не менш ніж 30 м, яма для стрибків і майданчики рухливих ігор. Майданчики для дітей дошкільного віку повинні мати трав'яне покриття.

Зона юних натуралістів включає ділянки овочевих і плодово-ягідних культур, які дозволено розташовувати біля групових майданчиків площею з розрахунку 0,75м² на місце [1].

Навчально-виробничий та навчально-дослідний майданчик організовують біля господарської зони площею 30м² [2].

Зона відпочинку містить майданчики активного та тихого відпочинку. Майданчики активного відпочинку можуть прилягати до фізкультурно-спортивної зони, розташовуватися біля входів та виходів з ділянки на вулицю. Майданчики для тихого відпочинку доцільно розташовувати у комплексі з озелененням. Площа озеленення земельних ділянок повинна складати 45-50% загальної площі ділянки.

Господарська зона повинна розташовуватися біля входу до виробничих приміщень харчоблоку і пральні, відокремлюватися від групових і фізкультурних майданчиків, мати тверде покриття та самостійний в'їзд, ізолюваний від входів на ділянку навчального комплексу. У господарській зоні передбачається закритий сміттєзбірник (6 м²), місце для сушіння білизни й постільних речей (15 м²), гараж, складські приміщення, їдальні.

Функціонально-планувальне зонування території НВК залежить від способу блокування та кооперування дитячого садка та початкової школи. При розташуванні дитячого садка та початкової школи на самостійних зблокованих ділянках з частковим спільним використанням інженерних мереж та інших допоміжних служб, в кожному навчальному закладі необхідно передбачати власні функціональні зони згідно існуючих нормативів ДБН В.2.2-4-96 та ДБН В.2.2-3-97 (рис. 2).

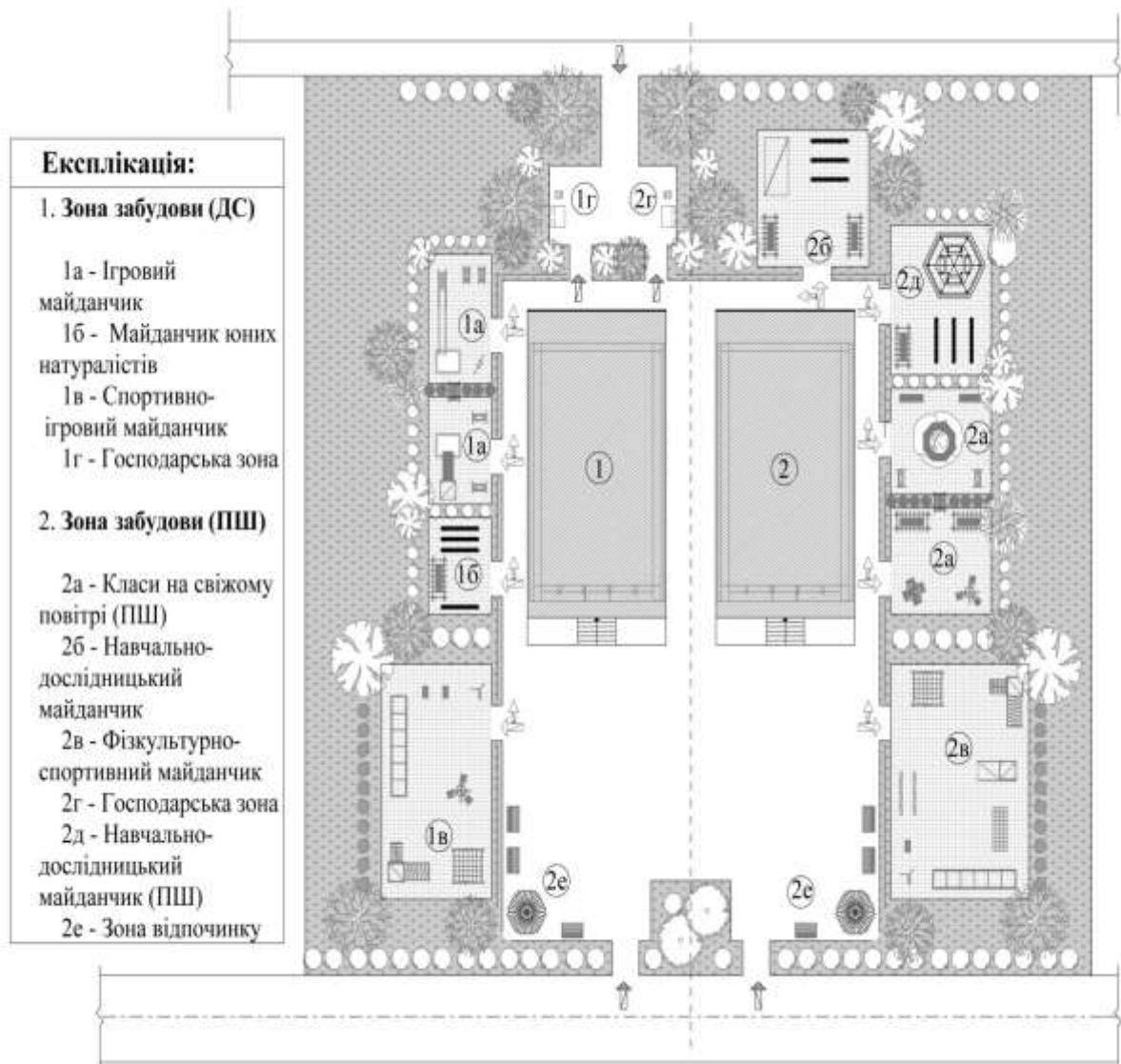

Рис. 2. Тип 1 Блокування території ДС та ПШ.

У разі створення навчально-виховного комплексу з частковим кооперуванням обслуговуючих зон та приміщень на ділянці дошкільного закладу організовується: зона забудови, зона групових майданчиків, юних натуралістів та зелених насаджень. На ділянці початкової школи організовуються: зона забудови, класи на свіжому повітрі та зона відпочинку з зеленими насадженнями. Фізкультурно-спортивна та господарська зони створюються як спільні зони (рис.3).

На території навчально-виховного комплексу з більш глибоким рівнем кооперування навчально-матеріальної бази може створюватися спільна зона забудови, фізкультурно-спортивна, господарська, юних натуралістів, та ін., в залежності від місцевих умов (рис. 4).

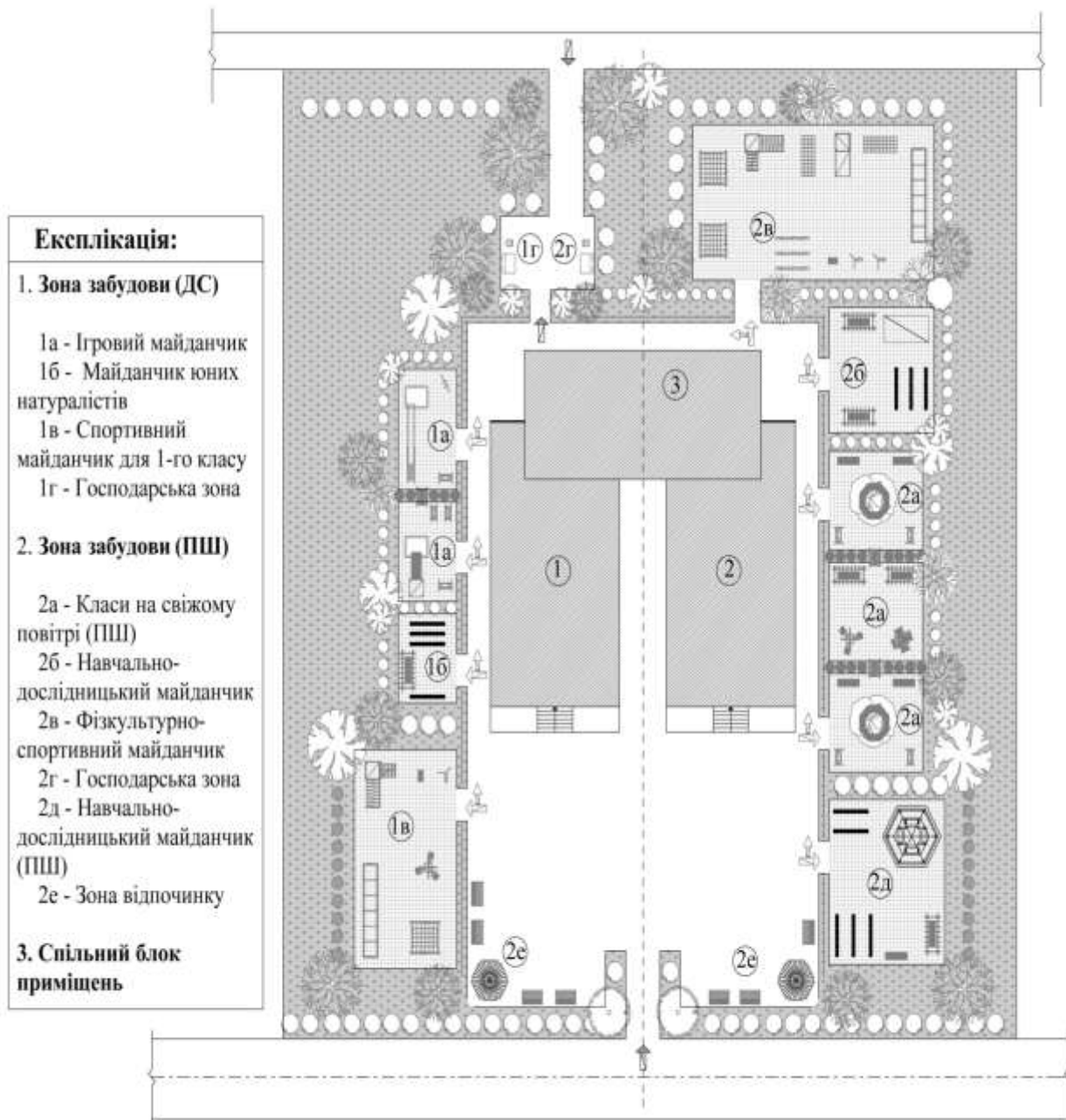

Рис.3. Тип 2 ДС та ПШ зі спільною спортивною зоною.

Розташування будинків на території навчально-виховного комплексу повинно враховувати санітарно-гігієнічні та протипожежні вимоги. Усі споруди та майданчики мають бути добре освітленими й захищеними від негативних впливів оточуючого середовища (шум, загазованість тощо).

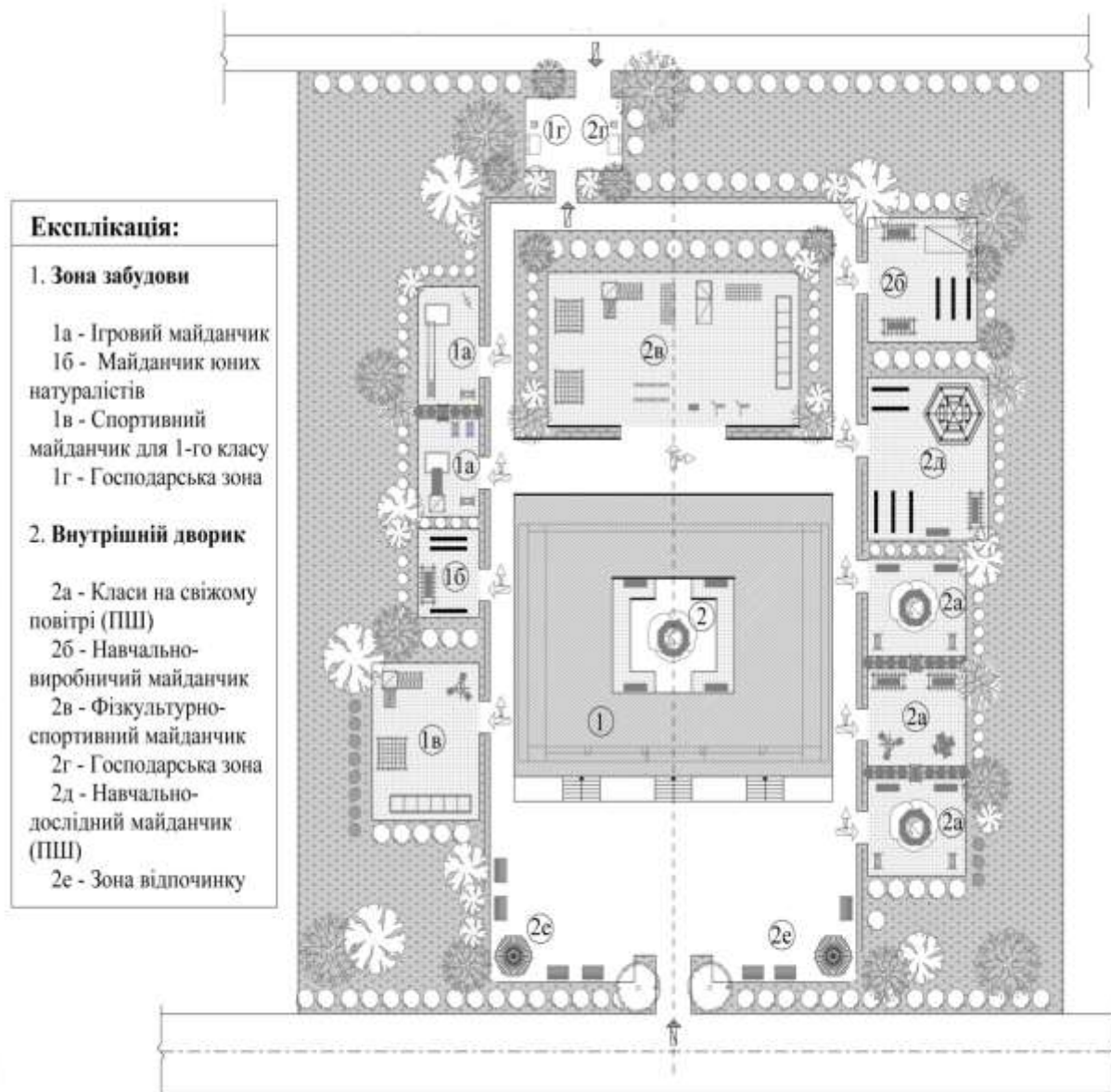

Рис.4. Тип 3 Кооперований навчально-виховний комплекс.

Висновок

При формуванні навчально-виховного комплексу «Дитячий садочок – початкова школа» велику увагу варто приділити благоустрою земельної ділянки. При вирішенні земельної ділянки, в першу чергу, треба звернути увагу на вирішення функціональних зон, поєднання та відокремлення територій для дитячого садочку і початкової школи. По-друге, звернути увагу на обладнання для

Архітектура будівель і споруд облаштування ігрового майданчика – гірки, турніки, гойдалки повинні бути безпечними. По-третє, використовуються екологічно чисті матеріали для покриття (пробка), обладнання (пластик очищений).

І якщо, буде існувати можливість використання рельєфу – розмежувати за рівнями зони відпочинку, ігрову, очікування, господарську. Підбір видів зелених насаджень повинен забезпечувати наявність зелені впродовж року. Для озеленення ділянки не дозволяється використання дерева й чагарників з отруйними плодами та ключками.

Література

1. Будинки і споруди. Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів: ДБН В.2.2-4-97. – [Чинні від 1998-01-01]. — Офіц. вид.— К.: Укрархбудінформ: Держбуд України, 1997. —24 с. — (Державні будівельні норми України).

2. Будинки та споруди навчальних закладів. ДБН В.2.2-3-97. — [Чинні від 1997-01-01]. — Офіц. вид.- К.: України, 1997. — 39 с. — (Державні будівельні норми України).

3. Типологія громадських будівель і споруд / [Ковальський Л.Н., Лях В.М., Дмитренко А. Ю., Ковальська Г.Л.]. — К.: Основа, 2012. – 295с.

4. Пособие по проектированию зданий учебно – воспитательных комплексов «Детский сад – начальная школа» / КиевЗНИИЭП.— К.,2003. — 81с.

Аннотация. В статье рассматривается учебно-воспитательный комплекс как архитектурное сооружение в комплексе с территорией, с планировочной структурой самого сооружения на участке и правильное расположение комплекса с игровыми и общими площадками.

Ключевые слова: сооружение, здание, комплекс территория, участок, площадка.

Abstract. The article discusses educational complex as architectural structure in combination with the territory, with the planning structure of the building on the site and correct location of the complex with game and a common ground.

Key words: building, building complex area, ground.